

23. SUROWCE ILASTE DO PRODUKCJI FARB MINERALNYCH

Surowce ilaste używane do produkcji farb mineralnych to proszkowe i ziemiste odmiany tlenkowych i wodorotlenkowych minerałów żelaza, zawierające domieszkę minerałów ilastych. Są to kopaliny od dawna wydobywane przez człowieka. Występuje kilka odmian kolorystycznych, tradycyjne ich nazwy to: ochra – żółta lub czerwona, umbra – ciemnobrązowa, sjena – żółtobrązowa i ugier – złocistobrunatny. Barwniki te znajdują zastosowanie do produkcji farb olejnych i pokostowych, emalii i kitów okiennych. Produkcja naturalnych barwników mineralnych straciła obecnie na znaczeniu, na korzyść pigmentów otrzymywanych sztucznie, które charakteryzują się bardziej stabilnymi właściwościami fizykochemicznymi.

W Polsce udokumentowane są dwa złoża ochry, ilów i ilowców ochrowych: Buk i Baczyna. Znajdują się one w województwie świętokrzyskim. Ochry tworzą tam soczewkowe nagromadzenia wśród ilastych utworów retykoliażu.

W złożu Baczyna występują trzy odmiany ochry udokumentowanych w kat. C₁: żółta - 67,5 tys. t, czerwona - 247 tys. t oraz brązowa - 281,3 tys. t. Złoże Buk zawiera obecnie tylko zasoby pozabilansowe. Oba złoża nie są obecnie eksploatowane.

Obroty polskiego handlu zagranicznego ochrami są niewielkie i bardzo zmienne. W 2009 roku import pigmentów mineralnych wyniósł 400 ton o wartości 2,36 mln PLN. Eksport tych surowców był nieznaczny.

Stopień rozpoznania zasobów i stan zagospodarowania poszczególnych złóż zestawiono w tabeli 23.1.

Tabela 23.1

Wykaz złóż surowców ilastych do produkcji farb mineralnych - tys. t

Lp.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Z a s o b y		Wydobycie	Powiat
			geologiczne bilansowe	przemysłowe		
ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE				-	-	
woj. świętokrzyskie			578			
złóż : 2						
1	Baczyna	R	578	-	-	konecki
2	Buk	Z	tylko pzb.	-	-	konecki

Opracował: Tomasz Bereda